

TERJE WINTHER IMPACT - CRATER

en levende-elektronisk suite
© 1990

Skrevet til elektronmusikkfestivalen i Bratislava,
Tjekkosllovakia, 9.-11. November 1990.
Dedicated to Peter Machajdik and the revolutions in eastern
Europe.

Realisert med midler fra TONO og Det Kongelige Norske
UtenriksDepartement.

A handwritten signature in black ink, reading 'Terje Winther'.

TERJE WINTHER: IMPACT - CRATER

En levende-elektronisk suite

© 1990

Impact - Crater er en suite bestående av flere tidligere komponerte verk samt de nye hoveddelene "Impact" og "Crater".

Suiten ble til etter en invitasjon til en elektronmusikkfestival i Bratislava, Tjekkosllovakia. Peter Machajdik, som arrangerte festivalen, ba meg fremføre flere av mine verk. Jeg ønsket da å sette sammen flere verk til en suite, samt at jeg hadde et sterkt ønske om å gjøre elektronmusikken til en aktiv musikk også i fremføringssituasjonen. Likeledes så jeg her muligheten til å realisere en type musikk som jeg lenge har ønsket å lage, men som det har vært praktisk vanskelig å få fremført. Invitasjonen fra Peter Machajdik og spesielt samarbeidet med oboisten og live-electronics/improvisasjons-musikeren/komponisten Jan Wiese gjorde denne suiten mulig. Verket er økonomisk realisert med midler fra TONO og Det Kongelige Norske Utenriksdepartement.

Verkets tittel skriver seg fra flere elementer. Et krater er den direkte følgen av et nedslag (impact). Strukturene rundt dette astronomiske fenomenet er svært interessant i seg selv, med sin typiske form, sentralfjell, nedtrykningen, randfjellet, de klare formale sidene kombinert med store innslag av tilfeldighet. Et krater og spesielt kraterets historie er også en meget god metafor på mennesker, både som karakterer og i konfrontasjonen - møtet - mellom mennesker. Siden musikk og mennesket henger så nært sammen, er et krater også en god musikalsk innfallsvinkel, både som form og som musikalsk idé. Det var heller ikke til å unngå å ta med referansen til Tjekkosllovakia-plataet; det største (påviselige - i infrarød stråling) jordiske krater i historisk tid (det se snakk om noen millioner år) har sitt sentrum i Tjekkosllovakia. Opplevelsen av forandringene i øst-europa, møtet med Bratislava og Peter Machajdik og menneskene der, har også satt sine spor (krater), og har hatt betydning for mitt virke (impact).

Hvis man tar med hele historien for et himmellegeme som treffer et annet, så er de første delene av møtet mulig å forutsi, beregne, formalisere. Siden blir det mer komplekst, og man fjerner seg fra den opprinnelige banen, utviklingen blir umulig å forutsi, og det kan ende med at man fjerner seg ut over utgangspunktet. Så også med denne suiten. Den har sine helt klare sider, men inneholder deler som er overlatt til fantasien, til improvisasjon, til sanntidskomponering. Det er balansen mellom de forskjellige tilnærmelsene til det musikalske materialet som skaper mye av den musikalske spenningen i dette verket. De forskjellige holdningene er ikke motstridende, men avhengig av hverandre, i én strøm.

Den formale hovedidé som vektlegges i denne suiten er de tankene jeg her har skissert, og som kan trekkes sammen til tittelens kjerne; Kontaktens punkt (impact) er fast, siden utvider krateret seg og blir stadig mer uberegnelig. Noe som er fast, slippes. (Noe uklart blir klart).

Denne formale idé er grunnlag for hver del, og for suitens helhet. Det er derfor viktig å være klar over den filosofiske side av verket, og la behandlingen av materialet være like viktig som materialet.

På den påfølgende side gjennomgås de forskjellige delene individuelt.

Den praktiske hovedidé er en musikers signal(akustisk eller elektronisk) som blir fanget opp av en computer(Via MIDI) og bearbeidet før det sendes ut til publikum(se koblingsskjema).

Det kan være en eller flere musikere, og en eller flere bearbeidere, og alle kan skifte instrument og/eller arbeidsområde. I partituret er musikerne(utøverne) betegnet som A(impulsgivere) og bearbeidere betegnet som B(responsgivere). Lydbånd er betegnet som Tape.

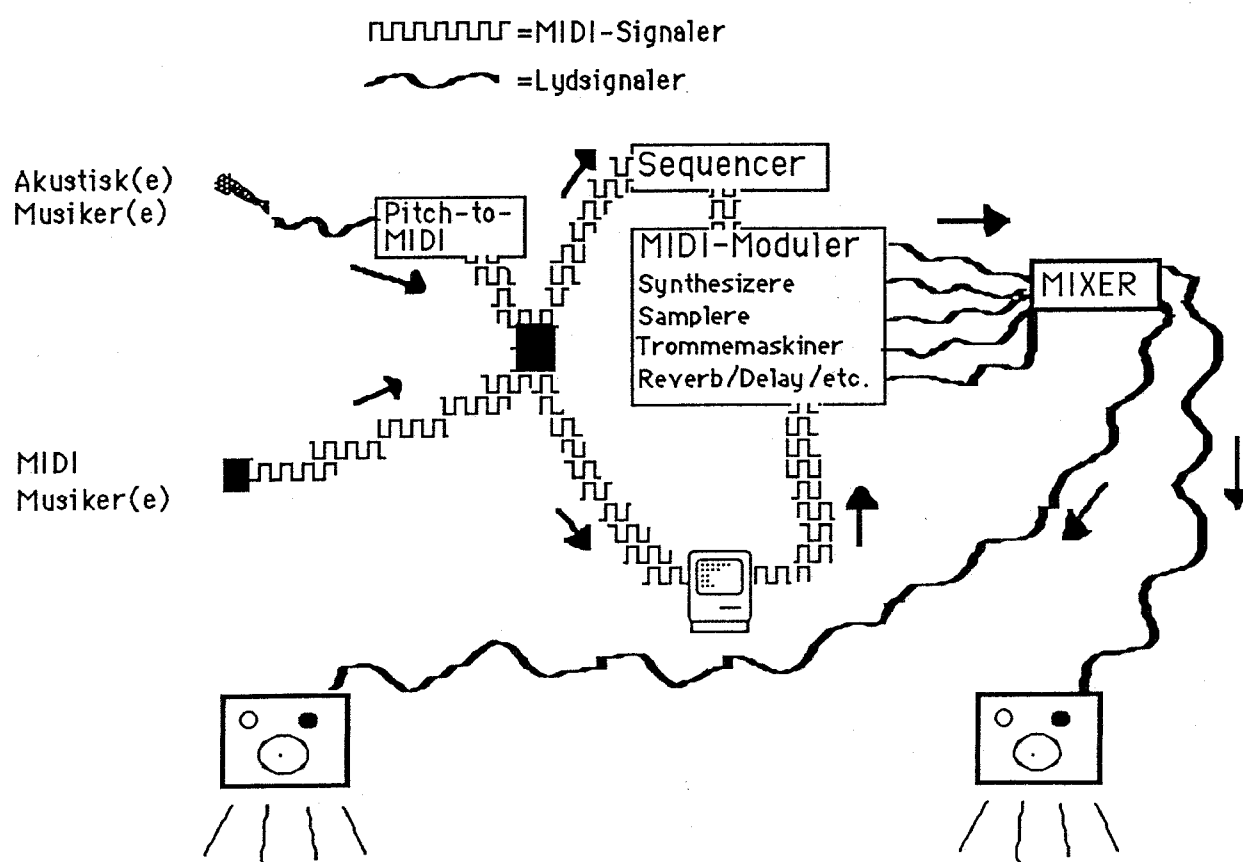
Alle satsene i suiten kan overlagre hverandre, men de må følge den oppsatte rekkefølge. Tidene for hver sats avhenger av tid og sted og på utøverens sinnstilstand. Alle satsene er bygget opp på repetisjoner med forandringer.

Computerne må utstyres med programvare som kan ta opp MIDI-signaler og behandle dem i sann tid. Blandt de forskjellige algoritmiske komponering og utøverprogrammene som finnes kan flere gjøre dette. Også flere gode sequencere kan dette. Faktisk kan det hende at de forskjellige satsene krever forskjellige programmer.

Behandlingsmetoder som er aktuelle er bl.a. transponering, tidsforvrengning(både lokalt og globalt), orkestrering, vending, dynamisk forandring, klippe og lime og dele og filtrere, i det hele tatt; alle de vanlige musikalske verktøyene.

Lydene i de forskjellige enhetene bør være av et vidt omfang. De første satsene vektlegger tonale lyder(med økende hardhetsgrad), mens Crater vektlegger(til å begynne med) rytmiske lyder.

Lyd/data - kart:

Preludium: Lydbåndet bør startes før publikum kommer, dersom det er mulig. Båndet avspilles svakt. Sample & Hold-effekten spilles også svakt, som en skygge av tapen. Man kan la båndet gå helt ut (det slutter med et bass-ekko), eller man kan fade lyden mens Impact.INTRO begynner, eller la båndet gå inn i Impact.INTRO.

Impact.INTRO: Musikeren(e) spiller som notert. Modulene spilles med stigende dynamikk, avtagende trillehastighet, og formhastigheten gjennom modulene følger figurens form (se tegningene under notene). Computeren fanger opp det som spilles, og sender det tilbake i modifisert form, først og fremst en annen klang og hastighet. Computeren ligger som en skygge som hele tiden følger instrumentet og brer ut klangen. Hovedtendensen i denne satsen er et fall fra høyden mot bunn. Computeren følger denne hovedtendensen.

Impact: Musikeren(e) spiller som notert. Når Impact A er spilt igjennom én gang, begynner computeren sine imitasjoner og mutasjoner.

Musikeren(e) spiller nå Impact A og Impact A støtte I og A støtte II i forskjellige gjentakelser, mens den musikalske holdningen til dette materialet blir bredere og friere etterhvert som satsen forløper. Computeren utvider og overlager materialet. Den generelle dynamiske og formelle hovedretning i denne satsen er crescendo og utvidelse. Når utviklingen nærmer seg slutten, kan visse oppløsnings- og/eller oppstansings-elementer innføres.

TENESTRE: Dette er en sats av mobil karakter. Computeren trenger ikke her å arbeide. En svak skygge som er urelatert til materialet i Tenestre kan brukes. I motsetning til alle de andre satsene i suiten, er det viktig å forstå at Tenestre ikke har en dynamisk form. Satsen er midten av suiten, og har ingen generell tidsretning. Selv om de enkelte mobiler er dynamiske, er formen en etablering av nå-tid. Mobilene spilles enkeltvis, eller repetert. Musikeren(e) spiller som notert.

Interludium: Lydbåndet til Transition with shudder startes uavhengig av Tenestre etter at Tenestre har etablert nå-tids-følelsen, og holdt på med det en stund. Tiden frem til den første ansatsen i Transition with shudder må ikke beregnes, men komme overraskende på alle. Spill sterkt. Hovedidéen i denne satsen er repeterte ansatser som dør ut.

Crater: Denne satsen kan begynnes mot slutten av Interludium. Computeren (som har forhåndsinnspilt TANIS-rytmemodi) begynner med en eller begge rytmene. Musikeren(e) henger seg på, og alle kan nå utvide alle elementene som har vært brukt i hele suiten, eller elementer utenfra suiten. Suiten har nå kommet så langt at de formelle sidene (både lokalt og globalt) er nesten helt oppløste. Satsen begynner strengt, men slipper så løs alt, slik at flere spontane ting kan skje. Satsen bør etterhvert oppløses av seg selv.

Postludium: Mens Crater ennå spilles, startes et lydbånd som begynner svakt, og deretter har sitt eget liv. Dersom det ikke benyttes "...I can see the end.", er det fint om Sample & Hold-effekten fra Preludium benyttes også i denne satsen.

Dersom det skulle være problemer av noen art, er det bare å kontakte meg gjennom Norsk MusikkInformasjon.
Lykke til!

Terje Winther

Terje Winther:
Impact - Crater
1990

Preludium:	Tape	"Impact - Crater. Preludium"-tape
	B	"Sample & Hold"-effect(high pitch)
Impact.INTRO	A	Impact. INTRO
	B	<i>Shadow of Impact</i> .INTRO
Impact (2 pages)	A	Impact. A Impact. A STØTTE I A STØTTE II
	B	<i>Shadow of Impact</i> . A Impact. A STØTTE I A STØTTE II
TENESTRE	A	TENESTRE
Interludium:	Tape	Transition with shudder (TAPE)
Crater	A	Impact - Crater: TANIS-rytmemodi: Pyramide: KRATER:
	B	<i>Shadow of Impact</i> - Crater: TANIS-rytmemodi: Pyramide: KRATER:
Postludium:	Tape	Postludium-TAPE

Durata: Ca. 1 time.

Urfremført av Jan Wiese(Obo/Yamaha WX-7 wind controller/MIDI-setup) og Terje Winther(Macintosh computer/MIDI-setup 2/Tapes)
10.November 1990, Dom Kultúry Ovsíšte, Bratislava, Tjekooslovakia.
Takk til Peter Machajdik, som arrangerte festivalen.

Terje Winther: Impact - Crater 1990

"Impact - Crater. Preludium" (TAPE)

Dette lydbåndet startes ca. 5-12 minutter før Impact.INTRO-delen begynner. Om mulig bør lydbåndet startes mens publikum ennå er fraværende. Man kan godt ha lydprøver/stemming/justeringer/komme og gå fra scenen mens lydbåndet går. Det er ikke nødvendig å bruke hele båndets spilletid. Båndet avspilles svakt, som fra verdensrommet.

"Sample & Hold" (Synthesizer)

Denne effekten startes ca. 6 min. inn i "Impact - Crater. Preludium"-lydbåndet. Effekten fades ut ca. 1 min. før Impact.INTRO-delen. Effekten skal være en høyfrekvent lyd, generert av en synthesizer av et eller annet slag med en sample and hold-generator. Lyden kan samples eller avspilles fra en annen båndopptager(eller man kan på forhånd lage et lydbånd som inneholder begge lydkildene). Effekten avspilles svakt, og skal etterligne (skygge) "Impact - Crater. Preludium"-lydbåndet.

TERJE WINTHER: Impact

INTRO

©1990

TAPE →

Dynamisk **trm (b.)** →

pp

God tid. Flere pauser.

p

sim.

mp

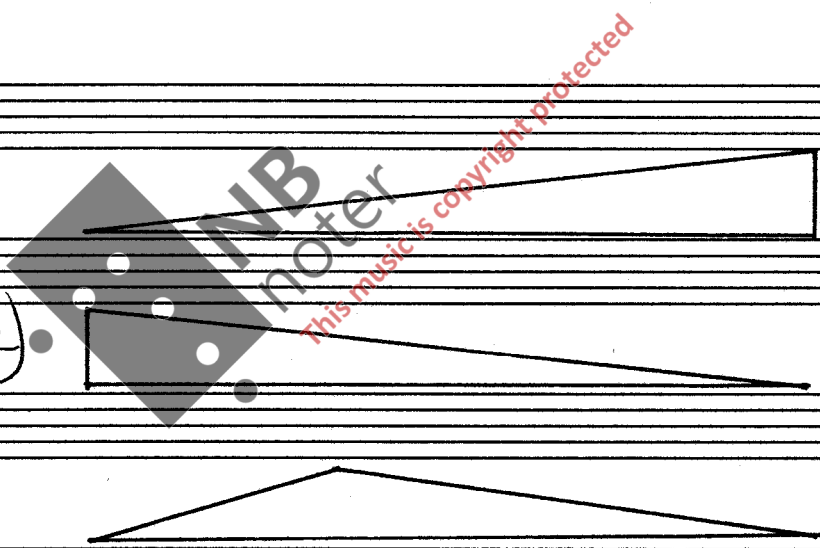
mf

f

Dynamikk

Hastighet (trille)

Formhastighet

TERJE WINTER: Impact (A)

A

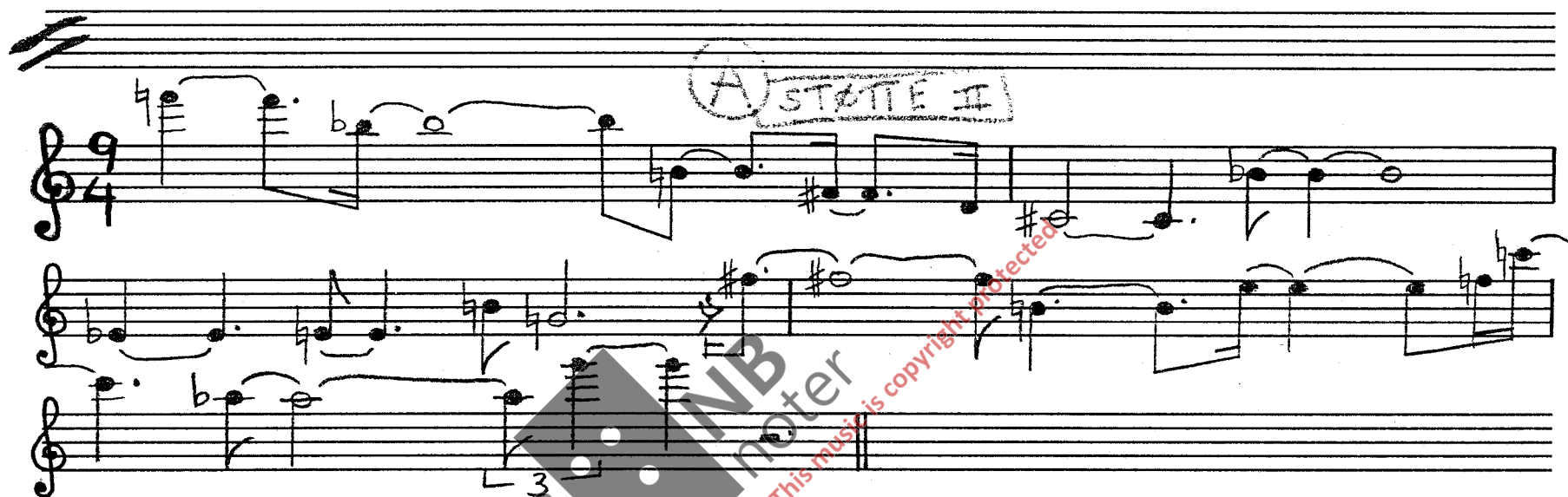
©1990

Handwritten musical score for a single melodic line, likely for a violin or flute. The score is written on 11 staves. The tempo is marked "Allegro" and the key signature has one sharp (F#). The time signature is 4/4. The score includes various dynamic markings: *ff*, *fp*, *f*, *p*, *pp*, and *mp*. There are also performance instructions in Swedish: "strupelyd" (throat sound), "aktiv tone" (active tone), and "död tone" (dead tone). A large watermark "NB noter" is visible across the middle of the page, along with the text "This music is copyright protected". The score ends with a double bar line and a fermata.

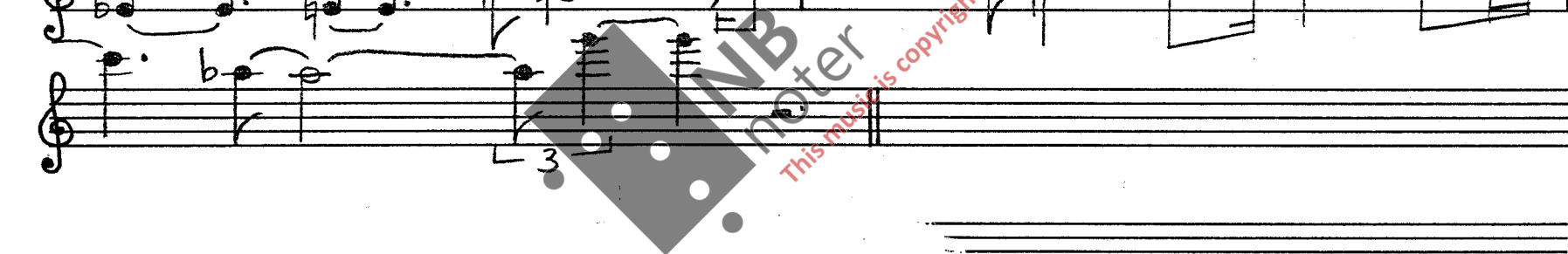
TERJE WINTHER: Impact

(A) STØTTE I

©1990

(A) STØTTE II

TERJE WINTHER:
IMPACT - CRATER

TENESTRE

EN LEVENDE-ELEKTRONISK SUITE

© 1990

Handwritten musical score for "TENESTRE" by Terje Winther. The score is written on ten staves. It features various musical notations including treble clefs, key signatures (one sharp), and dynamic markings such as *f*, *mp+f*, *sfz*, *sf*, *p*, and *ppp*. There are also handwritten annotations like *feroce* and *t*. The score is connected by arrows indicating the flow of the music. A large, semi-transparent watermark is centered over the middle of the page, featuring a yin-yang symbol and the text "NB! noter This music is copyright protected".

6/10-89, Nesodden

Terje Winther

Tilgnet Erna M. Andreassen, min Bestemor

**Terje Winther:
Impact - Crater
1990**

INTERLUDIUM

"Transition with shudder" (TAPE) Durata: 5.31

Dette lydbåndet startes for å rive musikerne ut av TENESTRE.

Lydbåndet har ca. 1 min. med stillhet før den første ansatsen.

Båndet avspilles sterkt.

Dersom man ønsker det, kan et annet lydbåndstykke benyttes.

Kravet til stykket er at det har en innledning med pause(en leader-tape kan eventuelt settes på), at stykket er dominert av få, klare ansatser, at den generelle dynamiske formstruktur er diminuendo, og at stykket ikke er for langt.

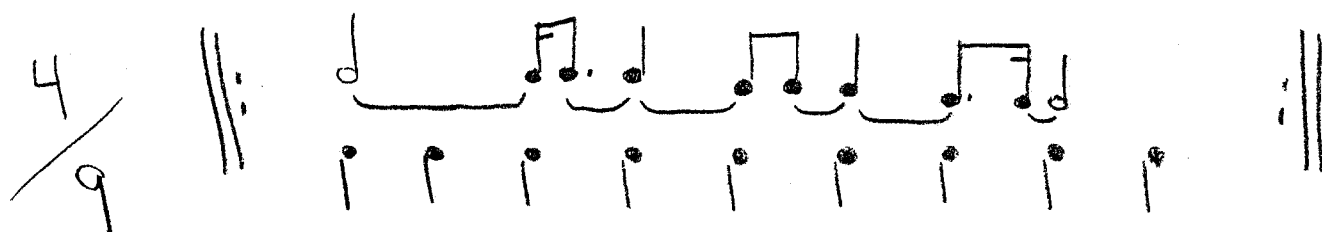
TERJE WINTHER!

©1990

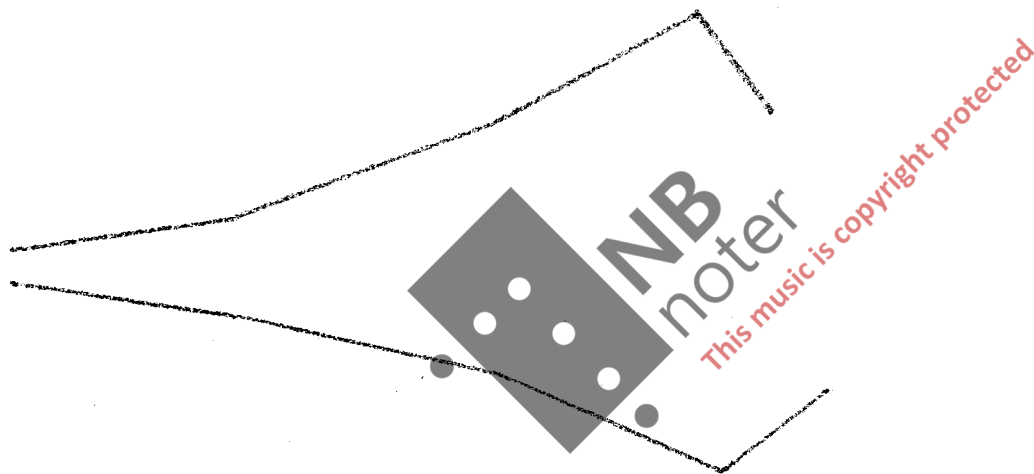
Impact - Crater

CRATER

TANIS - rytme modi:

Pyramide:

KRATER!

Terje Winther:
Impact - Crater
1990

POSTLUDIUM - Tape

Som avslutning av suiten, skal det avspilles et lydbånd. Dette båndet skal begynne svakt og siden ha sitt eget dynamiske og formale forløp. Stykket trenger ikke ha en klar avslutning.

Suiten har nå kommet så langt i utviklingen, at det er gitt utøverne stor frihet ellers i denne delen.

Verket "...I can see the end." av Terje Winther ble benyttet ved uroppførelsen.

